

Checklist

Haltafdoening Alcohol

Inleiding

Jongeren in Nederland drinken niet alleen vroeg, maar ook vaak en veel. Het alcoholgebruik onder jongeren is jarenlang toegenomen, vooral onder de jongere leeftijdsgroepen. Nederlandse jongeren gaan vrijwel aan kop als het gaat om alcoholgebruik door jongeren in Europa (zie kader).

Op landelijk en op lokaal niveau zijn initiatieven ontstaan om een halt toe te roepen aan het overmatig alcoholgebruik onder jongeren.

Interventies richten zich op de jongeren zelf, hun ouders en andere opvoeders in zoveel mogelijk settings waar jongeren komen (thuis, verenigingsleven, school en uitgaanscircuit).

Voor de leeftijdscategorie 12 tot 18 jaar bestaat de mogelijkheid tot een speciaal traject binnen Halt voor zowel jongeren als hun ouders. Dit traject komt in beeld bij overlastgevend gedrag en overtredingen onder invloed van alcohol.

Het ministerie van Justitie stelt hierbij een modelaanpak voor. Daartoe is deze modelaanpak opgesteld.

De Haltafdoening Alcohol

De Haltafdoening Alcohol is een vroeginterventie voor jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar, die overmatig alcohol gebruiken in de openbare ruimte met ongewenste neveneffecten voor de maatschappij als gevolg. Soms gaat het daarbij om overtreding van het Wetboek van Strafrecht, zoals vernieling/vandalisme en openbare dronkenschap, soms om overtreding van alcoholgerelateerde bepalingen in de APV.

De interventie bestaat uit het Halt-traject (dat als doel heeft recidive voor het Halt-waardige delict te voorkomen) en een leeropdrachtdeel met als doel het schadelijk alcoholgebruik terug te dringen

Doel van de modelaanpak

De modelaanpak is een hulpmiddel voor organisaties en professionals die aan de slag gaan met de Haltafdoening Alcohol. Het doel is om te voorkomen dat telkens het wiel opnieuw moet worden uitgevonden. Bovendien ontstaat op deze wijze een zekere standaardisering in de interventie hetgeen bijdraagt aan de rechtsgelijkheid bij deelnemers.

Opzet van de modelaanpak

Eerst wordt ingegaan op de betrokken partijen en hun verantwoordelijkheden. Daarna volgt de eigenlijke modelaanpak, waarbij onderscheid wordt gemaakt in twee fasen: de voorbereidingsfase (inclusief de besluitvorming en aftrap) en de uitvoeringsfase.

Feiten en cijfers

Meer dan de helft van de kinderen in Nederland heeft met 12 jaar wel eens alcohol gedronken. Op 14-jarige leeftijd heeft ruim driekwart gedronken. Jongeren tussen 12 en 17 jaar drinken gemiddeld 7 glazen per week (Monshouwer e.a., 2008). In 2007 zijn 300 kinderen van 14 en 15 jaar met een alcoholvergiftiging opgenomen in het ziekenhuis.

In 2008 was de Nederlandse jeugd van 15-16 jaar qua frequentie de op één na grootste drinker in Europa: 24% dronk in de laatste 30 dagen meer dan 10 keer. Het Europese gemiddelde lag op 10% (Hibell e.a. 2009).

Het drinken van alcohol op jonge leeftijd is niet zonder risico's, het leidt tot beschadiging aan de hersenen en vergroot het risico op alcoholafhankelijkheid op latere leeftijd. Alcoholgebruik op jonge leeftijd hangt samen met meer risicovol seksueel gedrag, met agressief gedrag en ook met een grotere kans op ongevallen en verwondingen.

Uit een onderzoek in Zuid-Holland Zuid blijkt, dat de piek voor vernielingen ligt bij 14 jaar (jongens 13 jaar, meisjes 15/16 jaar). In 58% van de gevallen was sprake van voorafgaand of gelijktijdig alcoholgebruik, waarbij in meer dan de helft van de gevallen dronk thuis of op straat is genuttigd (Verhoeven, 2008).

Bij de diverse onderdelen van de modelaanpak wordt verwezen naar voorbeelddocumenten op de bijgevoegde CD-Rom. Het ministerie van Justitie laat momenteel een evaluatie naar de Haltafdoening Alcohol uitvoeren. Na afloop hiervan zal een nieuwe CD-Rom worden verstrekt met de op de resultaten hiervan gekozen definitieve modelaanpak. Voor de goede orde: het draaiboek van de leeropdracht zelf is slechts verspreid onder de cursusorganisaties: de instellingen voor verslavingszorg.

Betrokken partijen en verantwoordelijkheden

Gemeenten

Verantwoordelijk voor integraal veiligheidsbeleid én voor integraal gezondheidsbeleid. Mogelijke taken bij Haltafdoening Alcohol: financiering cursussen, publiciteit, faciliteren startbijeenkomsten, bewaken afstemming met andere beleidsontwikkelingen en bewaken continuïteit. In de voorbereidingsfase eventueel leveren van de projectleider. De gemeente is ook verantwoordelijk voor bepaling en aanpassing van de inhoud van de APV-artikelen die de grondslag vormen voor de Haltafdoening Alcohol.

De GGD

In het kader van integraal lokaal (regionaal) alcoholbeleid hebben GGD-en vaak een faciliterende rol. Bij het voorbereiden van een project Haltafdoening Alcohol kunnen zij prevalentiecijfers aanleveren. Een GGD kan zorgen voor afstemming met lokaal alcoholmatigingsbeleid.

De politie

Verantwoordelijk voor staande houding en aanhouding jongeren en verwijzing naar Halt.

Halt. Haltbureau

Is binnen justitieel kader verantwoordelijk voor de uitvoering, administratieve verwerking en rapportage van de afdoening. Hiertoe behoort de eerste contactlegging en intake met de cursist en zijn/haar ouders, de schade- en excuusbemiddeling.

Instelling voor Verslavingszorg en -preventie

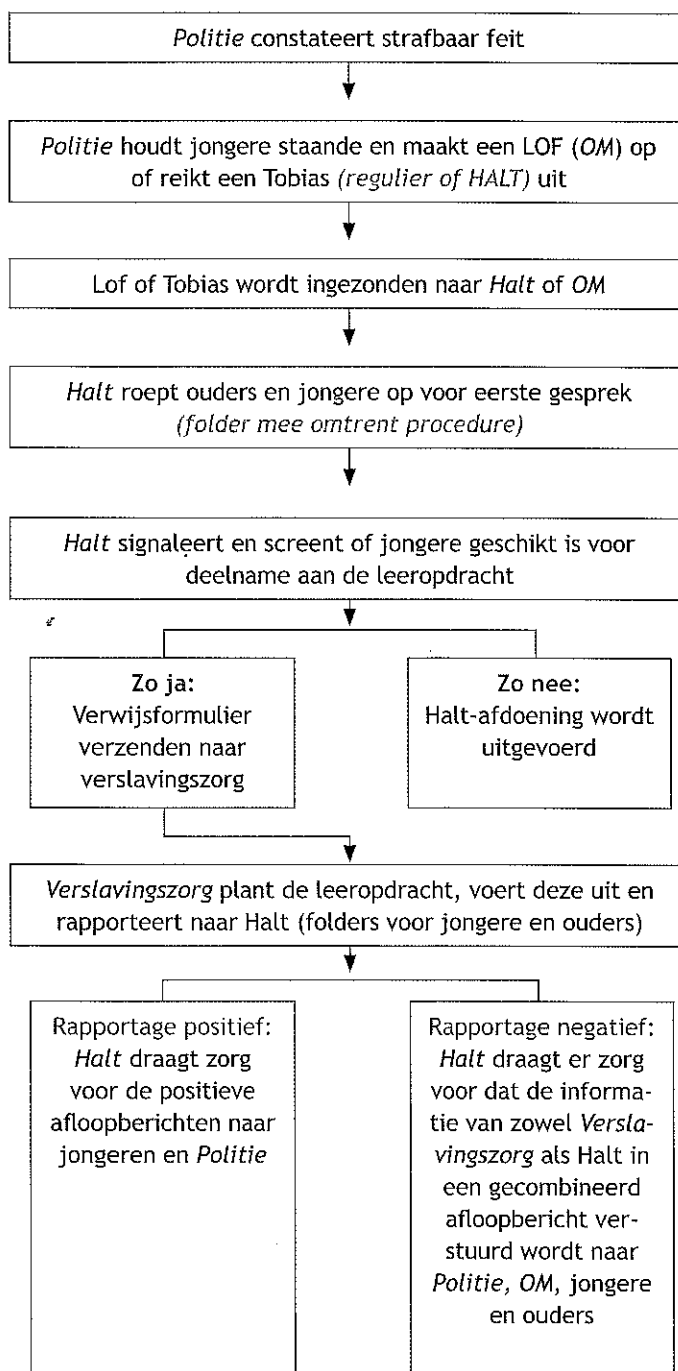
Voert in opdracht van Bureau Halt de leeropdrachten voor jongeren en voor de ouders uit. Biedt zonodig een individueel aanbod aan. Zorgt mede voor verwijzing naar zorgcircuit op indicatie.

Openbaar Ministerie

Verantwoordelijk voor het opstellen van het handhavingarrangement. Bij niet voldoen aan de voorwaarden van de Haltafdoening, weigering deelname en contra-indicaties komt de reguliere justitiële afdoening weer in beeld.

Het traject van de Haltafdoening Alcohol

Het traject start bij de politie op straat en loopt via Halt naar de instelling voor verslavingszorg die een leeropdracht aanbiedt. In onderstaand schema staat de basisprocedure. Hierin is geen rekening gehouden met afwijkingen in de procesgang vanwege bijzondere omstandigheden (zoals Halt-onwaardigheid, recidive, niet meewerken betrokkene). De uitgebreide procedure vindt u op de CD-Rom.

Vorbereidingsfase

Probleem verhelderen en inkaderen aanpak

- Verzamelen prevalentiegegevens over alcoholproblematiek onder jongeren van 12 tot 18 jaar. Vaak zijn deze gegevens al verzameld in het kader van een alcoholmatigingsproject. Bronnen zijn vaak Emovo, jeugdmonitoren e.d.
- Verzamelen prevalentiegegevens over alcoholgerelateerde delicten van jongeren van 12 tot 18 jaar. Bekend is dat de politie veelal geen aantekening maakt van het gebruik van alcohol voorafgaande aan of tijdens het bewuste feit. Juist een van de doelstellingen van de Haltafdoening is de politie hier meer oog voor te laten krijgen. Op basis van onderzoeksliteratuur en ervaringsgegevens is bekend, dat een aantal (Haltwaardige) delicten nauw (voor ca. 70%) samenhangt met alcoholgebruik in de bewuste leeftijdsklasse, te weten: vernieling/vandalisme, bedreiging en openbare dronkenschap. Hieraan dienen de APV-bepalingen nog toegevoegd te worden. De prevalentie mag geschat worden op minimaal 70% van het totaal aantal genoemde delicten. De uitkomst dient als richtsnoer voor de bepaling van het aantal leeropdrachten op jaarbasis. Daarnaast kan gedurende de looptijd van het project bekeken worden in hoeverre de politie alcohol steeds meer als beleidsgegeven registreert.
- Bij voorkeur kiezen voor een regionale aanpak. Dit levert voldoende instroom op en voorkomt zgn. 'waterbedeffecten'.
- *Optioneel*: extra interventie politie richting ouders
In een aantal regio's wil de politie méér doen dan de kale procedure. In Deventer is van meet af aan de bedoeling geweest, dat de politie (ook 's nachts) de betreffende jongere naar huis brengt. Er zijn ook voorbeelden bekend van contact zoeken door de politie (wijkagent, jeugdagent) met de ouders de dag na het voorval. Ook zijn voornemens bekend om jongeren te laten ophalen op het politiebureau. Zelfs zijn er gedachten over het laten betalen van ouders voor het verblijf van jongeren op het politiebureau bij een weigering de jongere te komen ophalen, of in rekening brengen taxikosten bij vervoer naar huis. In de meeste gevallen kiest de politie ervoor het te laten bij de 'kale' procedure.

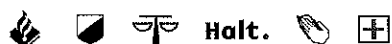
Projectstructuur

- Zo vroeg mogelijk een trekker en het secretariaat benoemen. De ervaring leert, dat de startfase veel overleg kost. Belangrijk is wel als trekker een partij te kiezen die competent is in het genereren van draagvlak (ook op bestuurlijk niveau).
- In een latere fase de projectleider benoemen. Bij de reeds bestaande projecten zijn verschillende constructies bekend wat betreft het projectleiderschap. Soms is dit in handen van een gemeente, soms van Halt, de verslavingspreventie of de politie.

- Zorgdragen voor een goede afstemming tussen project en lokaal veiligheidsbeleid (lokale en districtsdriehoek) en lokaal gezondheidsbeleid (met name sturen projectgroepen alcoholmatiging).
- Zeker in de aanvangsfase vormen van een projectgroep. Deze bestaat uit ambtenaren van de betreffende gemeenten (openbare orde en/of welzijn) in de regio, Bureau Halt, politie, Openbaar Ministerie, Instelling voor Verslavingszorg en optioneel de GGD.

□ Startdocumenten

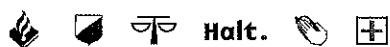

- *Handhavingsarrangement.* Een handhavingsarrangement bevat de afspraken binnen de driehoek ten aanzien van bepaalde wetsovertredingen. Hierin worden opgenomen de leeftijdsgroep, de delicten op basis waarvan de Haltafdoening Alcohol kan worden gestart (daarbij betrekken first offenderschap, recidive), de contraïndicaties en de wijze van afdoening bij niet volgen van het Halttraject. Voorbeelden handhavingsarrangement
- *Communicatieplan.* Hierin staat opgenomen hoe, naar wie en op welke momenten bij de aftrap en vervolgens tijdens de uitvoering van het traject wordt gecommuniceerd. Tevens zijn hierin de betreffende verantwoordelijkheden opgenomen, zoals het woordvoerderschap. Voorbeelden communicatieplan
- *Procesbeschrijving traject.* Hierin staan de afspraken over de taken van de onderscheiden partijen, de wijze van vastlegging van gegevens ten behoeve van de rapportage en de termijnen voor afhandeling van de procedures. Daarbij dient rekening te worden gehouden met wettelijke doorlooptijden (de termijn tussen het verhoor door de politie/ staandehouding en de eerste activiteit van de Haltafdoening bedraagt volgens de zgn. Kalsbeeknorm 60 dagen).
- *Begroting voor uitvoering en projectleiding.* Wat betreft de Haltprocedure zelf en de inzet van de politie (kale procedure) vallen de taken en dus bijbehorende kosten binnen de reguliere inzet. Wat extra is zijn de kosten voor het leeropdrachtdeel voor cursisten en ouders (inclusief eventuele individuele afdoeningen) en voor de projectleiding. Gemeenten dienen te kijken of de kosten binnen de reguliere productieafspraken met de Instelling voor Verslavingszorg kunnen worden opgevangen dan wel of extra financiering nodig is. Bij een regionale insteek zijn deze kosten te overzien.
- *Inrichten en aanpassen verwijzing- en managementinformatiesystemen.* Tobias moet alternatief 'Haltafdoening alcohol' c.q. andere benaming hiervan bevatten. BPS cq. BVH moet aangepast worden, zodat aantekening alcohol mogelijk is. LOF-formulier aanpassen met aantekening 'alcohol'. Registratiesystemen aanleggen voor aanleveren managementinformatie.
- *Plan van aanpak.* Hierin zijn opgenomen
 - de probleemstelling
 - de samenstelling van de doelgroep
 - het handhavingsarrangement
 - de projectstructuur

- de rollen, taken en verantwoordelijkheden van betrokken partijen
- het aantal geschatte leeropdrachten op jaarbasis
- de cursuslocaties (goed bereikbaar voor cursisten en ouders), tijdstip en frequentie van de leeropdrachten
- een begroting
- het communicatieplan
- de naam van de interventie

Voorbeelden projectplan

Besluitvorming

- De gemeente (raad, B en W) neemt een besluit over de financiering. Zo nodig wijst de gemeente locaties aan waar voor iedereen een drankverbod geldt.
- De (districts)driehoek stelt het handhavingsarrangement vast.
- Het handhavingsarrangement wordt ter informatie voorgelegd aan het arrondissementaal platform jeugd (APJ) in verband met afstemming op andere interventies, gericht op jongeren, zowel in justitieel kader als in vrijwillig kader.
- Het plan van aanpak wordt ook voorgelegd aan regionale/lokale stuurgroepen en werkgroepen veiligheid en alcoholmatiging.

Voorbereiden uitvoering

- Opstellen van een handleiding voor de leeropdracht voor de jongeren en voor de bijeenkomst met de ouders.
- Opstellen van voorbeeldbrieven voor briefverkeer tussen partijen onderling en tussen partijen en deelnemers/ouders.
- Ontwerpen van foldermateriaal en checklistjes (voor participerende organisaties, cursisten, ouders, eventueel publieksfolder). In het land is een scala aan voorbeelden van foldermateriaal voor de verschillende doelgroepen. Dat begint al met informatie die door de politie in het eerste contact kan worden meegegeven. Daarnaast publieksfolders die veelal op de locaties van de diverse participerende organisaties aanwezig zijn en tenslotte foldermateriaal dat bij uitnodigings- en bevestigingsbrieven meegaat.

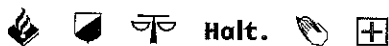
Voorbeelden foldermateriaal

- Desgewenst vervaardigen van instructiekaartjes voor de politie voor gebruik op straat met daarop een checklist met de voor de Haltafdoening relevante informatie, met name de delictbepalingen.

Voorbeeld instructiekaart politie

- Vervaardigen van powerpointpresentaties en schriftelijk materiaal voor informatiebijeenkomsten en deskundigheidsbevordering van de betrokken organisaties.
Info deskundigheidsbevordering
- Aanwijzen van contactpersonen binnen de diverse organisaties. Het is voor de uitvoering van belang dat helder is wie aangesproken kan worden binnen de diverse organisaties. Bij de politie wordt meestal gekozen voor jeugdcoördinatoren. Dit zijn dan ook de personen die het overzicht hebben over verwijzingen en aan wie resultaten teruggekoppeld worden. Zij dragen zorg voor inrichten van informatiesystemen en vormen een schakel in het organiseren van deskundigheidsbevordering. Bij de verslavingspreventie is meestal één van de cursusleiders aanspreekpersoon. Bij Halt moet de contactpersoon zowel zicht hebben op de uitvoering als op het logistieke proces.
- Uitwisselen van werkwijzen tussen Halt en Verslavingspreventie. Het kan nuttig zijn dat organisaties met elkaars werkwijze en doelstellingen kennismaken. Dit kan door meelopen met de andere organisatie, maar ook door het organiseren van informatiebijeenkomsten.
- Deskundigheidsbevordering van de politie door Halt en Verslavingspreventie: cruciaal voor het verloop van het traject is voldoende instroom. De wijze waarop de politie hiermee omgaat is dus van uitermate belang. Hierin speelt zowel kennis als motivatie een rol. Daartoe is een model deskundigheidsbevorderingstraject ontwikkeld ten behoeve van de politie.
Info deskundigheidsbevordering
- Consultatie vanuit verslavingszorg richting partners, ook tijdens uitvoeringsfase.

□ Aftrap

- *Persbericht.* Op de CD-Rom staat een aantal voorbeelden van persberichten, zoals deze in het verleden zijn uitgegaan.
Voorbeelden persberichten
- *Optioneel:* startbijeenkomst. Met het communicatieplan in de hand dient bepaald te worden hoe en voor wie de aftrap moet plaatsvinden. Meestal zal er een aftrapbijeenkomst plaatsvinden, hoewel ook volstaan kan worden met het uitbrengen van een persbericht en het organiseren van een bijeenkomst op een later tijdstip (zoals in Gooi- en Vechtstreek het geval is). Afhankelijk van doel en doelgroep kan de inhoud van een startbijeenkomst bepaald worden.
Draaiboek en uitnodiging

Uitvoeringsfase

Procedure

Vooraan in dit document staat schematisch de 'kale' procedure. Op de CD-Rom staat de procedure voor de variant in De Achterhoek stapsgewijze uitgewerkt. Per regio kunnen verschillen optreden, afhankelijk van de inhoud van het handhavingsarrangement.

Leeropdracht voor jongeren

Onderstaand worden de gezamenlijke uitgangspunten geformuleerd die ten grondslag dienen te liggen aan het leeropdrachtdeel van de jongeren. De trainers vanuit de verslavingszorg beschikken over een uitgeschreven draaiboek.

- **Groepsgrootte.** Uitgegaan wordt van een maximale groepsgrootte van 8 deelnemers. Bij één deelnemer wordt gekozen voor een individuele benadering.
- **Trainers.** Bij cursusgroepen vanaf 3 deelnemers wordt gekozen voor twee trainers, waarbij de ene zich meer bezighoudt met de inhoud en de andere met het groepsproces. Gezien de inhoud van de leeropdracht wordt gekozen voor trainers uit de verslavingszorg met een HBO-achtergrond. Naast kennis van middelen en middelengebruik beschikken zij over vaardigheden voor groepsgericht werken en hebben zij kennis van motiverende gespreksvoering. Ook wordt van hen verlangd dat zij kunnen werken met jongeren in de leeftijdsklasse van 12 tot 18 jaar.
- **Belasting.** Tot nader order wordt een belasting gehanteerd van 6 uur voor de jongere. Deze uren worden voor minimaal 4 uur besteed aan de groepsbijeenkomsten, daarbuiten aan huiswerk. Er zijn varianten van 2 groepsbijeenkomsten van 2 uur (excl. pauze), resp. 4 bijeenkomsten van 1,25 uur. Daarbovenop komt dan nog het huiswerk (2 resp. 1 uur). Er zijn in verband met strikte nakoming van de Halt-leeftijdsgrenzen ook Haltafdoeningen die minder dan 6 uren belasting kennen. In die gevallen is veelal sprake van louter informatiebijeenkomsten voor 14- en 15-jarigen (zonder huiswerk), dan wel een individuele benadering van 12 en 13-jarigen, waarin het maken van een werkstuk centraal staat. Beide voorbeelden worden niet tot de modelaanpak gerekend. De ervaring is, dat het om relatief kleine aantallen gaat gezien de gemiddelde leeftijd van de doelgroep (ca. 16 jaar).
- **Samenstelling leeropdrachtgroep.** Er kan deelgenomen worden door jongens en meisjes. Het merendeel van de cursisten zullen alcohol gebruikt hebben in de openbare ruimte en daarnaast zijn opgevallen door baldadigheid, vandalisme, verstoring openbare orde en dergelijke. Een beperkt deel zal aangebroken alcohol in het bezit hebben gehad of alcohol hebben genuttigd zonder dat er sprake is van baldadig gedrag.

- **Contraïndicaties.** Hiervoor gelden:
 - een serieuze drinkcarrière. Jongeren moeten in staat zijn nuchter op de leeropdracht te verschijnen;
 - psychiatrische problematiek of andere zware achterliggende problematiek;
 - groepsongeschiktheid;
 - niet voldoende de Nederlandse taal beheersen;
 - (gedurende de loop van de leeropdracht) een niet constructieve houding.

- **Doelstelling.** Het actief bevorderen van alcoholmatiging (minder bingedrinken en minder overmatig drinken) bij gebruikers van 12 tot 18 jaar waardoor de negatieve effecten van alcoholgebruik worden verminderd. De interventie poogt bij te dragen aan een minder geaccepteerd beeld van het gebruik van alcohol (in samenhang met andere interventies landelijk en lokaal alcoholbeleid). Meer specifiek wordt gestreefd de kennis ten aanzien van de effecten van alcoholgebruik te vergroten, de bewustwording te vergroten ten aanzien van het eigen gebruik (zoals risico's en effecten van eigen gebruik). Het delictgedrag wordt behandeld als context voor het gebruik van alcohol.

- **Gehanteerde modellen en methodieken.** Er wordt uitgegaan van het model van Prochaska en DiClemente (zie hiernaast). Van dit model staan de eerste twee fasen (Voorbeschouwing en Overpeinzing) centraal, fase 3 (Beslissen en Actieve verandering) komt in verhouding marginaal aan de orde. Dit heeft alles te maken met de (beperkte) duur van de interventie. Verder wordt binnen de leeropdracht aangeknoopt bij methodieken van motiverende gespreksvoering, de leefstijltraining (De Wildt, 2002) en het competentiemodel van het Pedagogisch Instituut. Dit gaat uit van de eigen verantwoordelijkheid van de deelnemers en benadrukt een niet-moraliserende houding bij de trainer.

- **Materialen.** In een 4-bijeenkomstenopzet is ruimte voor het afspelen van audiovisueel materiaal. Gebruikt wordt "Alcohol wat doet het met je" en de aflevering "Van drank word je boos" van de Find Out-serie. Een 2-bijeenkomstenopzet leent zich hier niet voor. Als algemeen materiaal voor beide cursusopzetten wordt gebruik gemaakt van een aantal kaarten, websites en (optioneel) de zgn. 'alcoholkoffer' (hierin zitten monsters van diverse dranken met uitleg over het bijpassende percentage alcohol).

- **Onderwerpen; opzet**
 - Kennisoverdracht
 - Behandeling gebeurtenis
 - Behandeling huiswerkopdrachten
 - Afwegen voor- en nadelen van het eigen alcoholgebruik
 - Bewustwording eigen drinkgedrag
 - (Begin van) keuzes maken

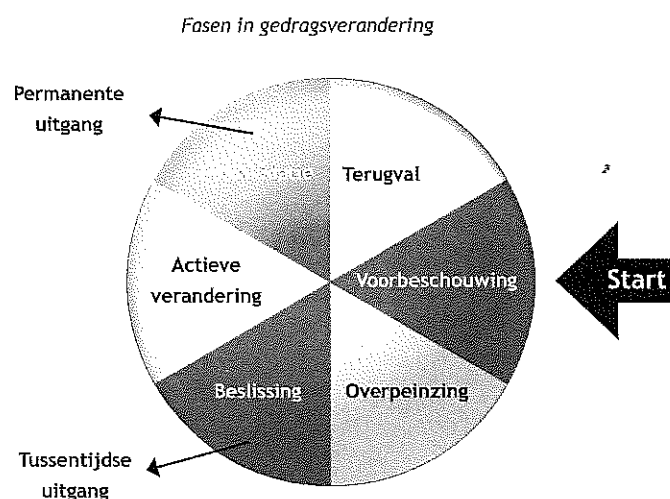
- **Huiswerk.** Huiswerk is verplicht, niet voldoen aan deze verplichting leidt doorgaans tot verwijdering uit de leeropdrachten. In de 2-bijeenkomstenvariant is er sprake van een keer huiswerk (één uur plus een telefoongesprek van een half uur), in de 4-bijeenkomstenvariant wordt drie keer huiswerk opgegeven (totaal één uur). Het telefoongesprek door de trainer in de 2-bijeenkomstenvariant dient twee doelen:
 - individueel aandacht geven aan de deelnemer (checken geleerde en verwachtingen met betrekking tot volgende bijeenkomst);
 - monitoring van voortgang in de huiswerkopdracht en begeleiding/toelichting hierop. Er wordt vanuit gegaan dat de deelnemer in de dagen voorafgaande aan het telefoongesprek al gestart is met de huiswerkopdracht.

De leeropdrachtdeelnemer weet wanneer de trainer zal bellen en dient terug te bellen, indien hij of zij op dit tijdstip de telefoon niet heeft beantwoord.

■ Afronding

Op een aantal momenten in de leeropdracht wordt vooruitgeblikt op het toekomstige gedrag. Dit kan in het telefoongesprek of naar aanleiding van de huiswerkopdrachten met betrekking tot het eigen alcoholgebruik. Er wordt stilgestaan bij het geleerde, bij de besluiten van de deelnemer en besproken hoe dat aan te pakken. Na afloop van de leeropdracht ontvangt de deelnemer nog een certificaat van deelname. De trainer stuurt een afloopbericht naar Halt. Ca. 6 weken na afronding van de leeropdracht ontvangt de deelnemer nog een brief van de trainer, waarin bijgesloten de besluitkaart. Op deze manier wordt de betrokkene nog eens herinnerd aan het geleerde (onder andere ook verwijzing naar websites) en wordt hem of haar succes gewenst voor de toekomst.

Het model van Prochaska en DiClemente

1. **voorbeschouwing** - Persoon is zich niet bewust van het probleem, omgeving wel. Persoon vertoont veel ontkenning en weerstand. Hulp zoeken eerder onder druk van de omgeving dan uit eigen motivatie.
2. **overpeinzing** - Bewustwording van problemen, maar situering buiten zichzelf (projectiemechanisme). Geen bewuste afweging voor- en nadelen gedrag. Perceptie bepaalt beslissing wel/niet gedragsverandering.
3. **de beslissing** - Begint bij besluit om in de nabije toekomst effectief gedrag te veranderen. Samenbundeling van inzicht in de cognitief-emotionele dimensie en gedragsintenties. Geen afzonderlijk stadium, maar overgang van overpeinzing naar actieve verandering.
4. **de actieve verandering** - Persoon gaat over tot actieve verandering. Kiest zelf hoe, waar en wanneer. Bij succes stijgt gevoel van eigenwaarde. Nieuw gevoel zelfredzaamheid bevordert bestendiging nieuwe gedrag.
5. **de consolidatiefase** - Consolideren, duurzaam maken veranderde gedrag. Het wordt geïntegreerd deel van het gedrag van de persoon. Deze zal proberen terugval naar het oude probleemgedrag te voorkomen.
6. **terugval** - Terugval naar oude gedrag wordt niet als negatief of als mislukking gezien. Wordt geduid als belangrijk leermoment om veranderingscirkel opnieuw te doorlopen, het probleemgedrag te ontleden met het oog op meer inzicht voor de toekomst.

Opzet leeropdracht van 2-bijeenkomsten voor jongeren**

	Jongere 1e bijeenkomst	huiswerk	Jongere 2e bijeenkomst
<i>Doelen</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Info leeropdracht • Kennis alcohol/ hersenen • Kennis alcohol/lichaam • Afbraak alcohol • Feiten en cijfers 	<ul style="list-style-type: none"> • Drankgebruik bijhouden (inzicht) • Kennis vergaren • Zelftest (inzicht) 	<ul style="list-style-type: none"> • Behandeling huiswerk • Voor- en nadelen • Groepsinvloeden • Keuzes maken • Evaluatie
<i>Werkwijze programma</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Intro • Kennismaking • Kennistest • Oefening 5 G's • Huiswerkopdracht 	<ul style="list-style-type: none"> • Telefoongesprek 	<ul style="list-style-type: none"> • Behandeling huiswerk • Gebruik Balanskaart en Besluitkaart
<i>Materialen</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Kennistest • Gebeurtenissenkaart • Drinkschema 	<ul style="list-style-type: none"> • Kennisquiz • Drinkschema • www.watdrinkjij.nl 	<ul style="list-style-type: none"> • Balanskaart • Besluitkaart • Evaluatieformulier

** Bij een individueel te volgen traject in verband met beperkte instroom worden dezelfde onderwerpen behandeld.

Opzet leeropdracht van 4-bijeenkomsten voor jongeren**

	Jongere 1e bijeenkomst	Jongere 2e bijeenkomst	Jongere 3e bijeenkomst	Jongere 4e bijeenkomst
<i>Doelen</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Info leeropdracht • Kennis alcohol/ hersenen • Kennis alcohol/ lichaam • Afbraak alcohol • Feiten en cijfers 	<ul style="list-style-type: none"> • Inzicht eigen alcoholgebruik • Inzicht persoonlijke risico's • Kennis psychische aspecten 	<ul style="list-style-type: none"> • Relatie alcohol gebruik en delict /gelijksortig gedrag • Kennis stadia gebruik 	<ul style="list-style-type: none"> • Behandeling huiswerk • Voor- en nadelen • Groepsinvloeden • Keuzes maken • Evaluatie
<i>Werkwijze programma</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Intro • Kennismaking • Kennistest • Oefening 5 G's • Huiswerkopdracht 	<ul style="list-style-type: none"> • Behandeling huiswerk 	<ul style="list-style-type: none"> • Behandeling huiswerk 	<ul style="list-style-type: none"> • Behandeling huiswerk • Gebruik Balanskaart en Besluitkaart
<i>Huiswerk-opdracht</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Drinkschema • www.watdrinkjij.nl 	<ul style="list-style-type: none"> • Drinkschema • Maken filmscript eigen delictsituatie 	<ul style="list-style-type: none"> • Drinkschema • Balanskaart • Gebeurtenissenkaart 	

** Bij een individueel te volgen traject in verband met beperkte instroom worden dezelfde onderwerpen behandeld.

Ouderbijeenkomst

Halt.

- *De werving.* De ouders van de cursisten worden gezamenlijk (door Halt) uitgenodigd voor een informatieve bijeenkomst. Voor jongeren onder de 16 jaar geldt dat ouders schriftelijk toestemming moeten geven voor de leeropdracht. Het akkoord van de ouders is noodzakelijk; geven de ouders geen akkoord dan stuurt Halt de zaak naar het OM.
- *De ouderbijeenkomst is niet verplicht voor de ouders.* De medewerker van Halt zal de deelname echter als vanzelfsprekend presenteren. Er wordt benadrukt dat de bijeenkomst de ouders positief kan ondersteunen bij het opvoeden van hun kinderen tot verantwoorde alcoholcon-

sumenten in plaats van ze terecht te wijzen vanwege het delictgedrag van hun kind. Het belang wordt benadrukt door aan te geven hoe belangrijk invloed van de ouder is in preventie (overmatig) alcoholgebruik jongeren.

■ **Doelstelling:**

- Ouders kennen het doel en de werkwijze van de leeropdracht en hun rol hierbinnen;
- Ouders hebben informatie over alcohol en alcohol in het kader van de opvoeding;
- Ouders hebben inzicht in de mogelijkheden die zij als opvoeder hebben ten aanzien van verantwoord alcoholgebruik;
- Ouders zijn zich bewust van de invloed die zij kunnen uitoefenen op het gedrag van hun kind ten aanzien van alcoholgebruik;
- Ouders kennen de weg naar meer informatie over dit onderwerp.

- In de ouderbijeenkomst wordt aangeknoopt bij de werkwijze die bekend is van de zgn. 'homeparty alcohol'. Dit is een ouderavond voor kleinere groepen ouders (tot maximaal 15 personen), waarbij veelal wordt aangeknoopt bij specifieke aanleidingen. Zo is er ook een homeparty voor ouders van jongeren die alcohol drinken in keten en hokken. De trainers vanuit de verslavingszorg beschikken over een uitgeschreven draaiboek.

Opzet ouderbijeenkomst

	Ouder bijeenkomst
Doelen	Info leeropdracht, Kennis alcohol, Rol opvoeding
Werkwijze programma	Groepsgesprek
Materialen	Kennisquiz, Brochures alcohol en opvoeding

□ Beleidsinformatie en terugkoppeling

- **Terugkoppeling naar partijen.** Hiervoor dient een managementinformatiesysteem te worden ingericht. Een voorbeeld staat op de bijgevoegde CD-Rom.
- **Terugkoppeling naar publiek.** In het communicatieplan moet worden opgenomen dat periodiek berichtgeving naar het publiek gaat. Impact hiervan dient niet onderschat te worden en kan effecten van een regionaal alcoholbeleid/regionaal veiligheidsbeleid vergroten.
- **Evaluatie en bijstelling.** Het is aan te bevelen regelmatig procesevaluaties te laten uitvoeren. Het gebruik maken van stagiaires is in het verleden een goede optie gebleken.